

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj/026-034/2010.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a Világi-Hajdú Ügyvédi Iroda (ügyintéző dr. Hajdú Krisztina ügyvéd) által képviselt **Magyar Villamos Művek Zrt.** (Budapest) eljárás alá vont vállalkozás ellen összefonódás engedélyezése iránti kérelem elmulasztása tárgyában indult eljárásban – melyben további – bevont - ügyfélként részt vesz az ugyancsak a Világi-Hajdú Ügyvédi Iroda (ügyintéző dr. Hajdú Krisztina ügyvéd) által képviselt **Hungarowind Szélerőmű Üzemeltető Kft.** (Budapest) – meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa megállapítja, hogy a Magyar Villamos Művek Zrt. elmulasztotta a Gazdasági Versenyhivatal engedélyét kérni a Hungarowind Szélerőmű Üzemeltető Kft. feletti irányítás megszerzéséhez.

A fenti mulasztásra tekintettel a Versenytanács kötelezi Magyar Villamos Művek Zrt-t 14.700.000.- , azaz Tizennégymillióhétszázezer Ft versenyfelügyeleti bírság megfizetésére, amit a jelen határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül kell megfizetni a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számlájára.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa engedélyezi, hogy a Magyar Villamos Művek Zrt. Irányítást szerezzen a Hungarowind Szélerőmű Üzemeltető Kft. felett.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa kötelez továbbá a Magyar Villamos Művek Zrt-t – az engedélyezésre tekintettel – 4.000.000.-Ft azaz négy millió forint eljárási díj megfizetésére, amit ugyancsak a jelen határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül kell megfizetni a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037571-00000000 számú eljárási díj számlájára.

Ha a kötelezett a bírság, vagy az eljárási díjfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótlékot köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. Az eljárási díj és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal elrendeli a határozat végrehajtását.

A határozat bírósági felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Versenytanácsnál benyújtott vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel.

I n d o k o l á s

I.

A vizsgálat megindítása

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 67. §-ának (3) bekezdése és 70. §-ának (1) bekezdése együttes alkalmazásával 2010. március 19-én a Vj/026/2010. számú végzésével versenyfelügyeleti eljárást indított annak vizsgálatára, hogy a Magyar Villamos Művek Zrt.-nek (a továbbiakban: MVM Zrt., vagy eljárás alá vont) a Raiffeisen Energiaszolgáltató Kft.-vel (a továbbiakban: RESz Kft.) 2009. szeptember 22-én megkötött szerződése, mely a Hungarowind Szélerőmű Üzemeltető Kft. (a továbbiakban: Hungarowind Kft.) 100%-os üzletrésének megvásárlására vonatkozó tranzakció volt, a Tpv. 24. §-a szerinti engedélyköteles összefonódást valósított-e meg.
2. Az összefonódás engedélyezése iránti kérelmet a Tpv. 28. §-ának (1) bekezdése értelmében az MVM Zrt.-nek a Tpv. 28. §-ának (2) bekezdésében meghatározott, az összefonódást eredményező szerződés megkötésétől számított 30 napon belül, 2009. október 23.-ig kellett volna benyújtania, mely kötelezettségének az eljárás alá vont nem tett eleget.
3. A GVH az eljárásba egyidejűleg ügyfélként bevonta a Hungarowind Kft.-t.

II.

Az összefonódás résztvevői

Az MVM Csoport

4. Az MVM Zrt. végső irányítója a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-n keresztül a Magyar Állam. Az MVM Zrt. és az általa irányított társaságcsoporthoz (MVM Csoport) tevékenységi területe a villamosenergia-ipar. Az MVM Csoport az áramszektor meghatározó, állami tulajdonban lévő szereplője, tevékenysége kiterjed a villamosenergia-termelés, az átvitel, a rendszerirányítás és az áramkereskedelem területére, azaz egy vertikálisan integrált vállalkozás csoportnak tekinthető, emellett a villamosenergia-piachoz kapcsolódó egyéb szolgáltatásokat is végez.
5. Az MVM Csoport **villamosenergia-termelési** portfólióját 2009. szeptemberében az alábbi termelői engedéllyel rendelkező társaságok alkották:
  - a Mátrai Villamos Művek Termelő Zrt.,
  - a Kárpát Energo Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt.,
  - a Paksi Atomerőmű Zrt.,
  - a Vértesi Erőmű Zrt.,
  - az MVM GTER Zrt.,
  - az MVM Észak-Budai Fűtőerőmű Kft., valamint
  - a Bakonyi Kombi ciklus Kft.
6. Az MVM Csoport **villamosenergia-kereskedelmi** divízióját 2008. év végén az alábbi vállalatok alkották:
  - MVM Trade Villamosenergia Kereskedelmi Zrt.,

- MVM Partner Energiakereskedelmi Zrt.,
- MVM-ADWES T Marketing und Handelsgesellschaft m.b.H.,
- Powerforum Zrt.,
- HUPX Magyar Szervezett Villamosenergiapiac Zrt.

7. Az MVM Csoport a **villamosenergia-átviteli és -rendszerirányítási** feladatait a MAVIR Zrt.-n keresztül látja el, mely a magyar villamosenergia-piac átviteli rendszerirányítója. A rendszerirányítás műszaki feladatait a társaság létrehozását megelőzően az Országos Villamos Teherelosztó 1949. novemberétől látta el. 2006. január 1-jétől az integrált átviteli rendszerirányító (Transmission System Operator, TSO) létrejöttével az Országos Villamos-távvezeték Rt. Üzemviteli Igazgatósága és a Magyar Villamos Művek Rt. Hálózati Igazgatósága átkerült a MAVIR Zrt.-hez, mint rendszerirányítóhoz. Így a MAVIR Zrt. jelenleg:

- gondoskodik a magyar villamosenergia-rendszer megbízható, hatékony és biztonságos irányításáról, a szükséges tartalékokról;
- felügyeli és gyarapítja a hálózati vagyont, elvégzi a szükséges felújításokat, karbantartásokat és fejlesztéseket;
- biztosítja a villamosenergia-piac zavartalan működését, további bővítését, az egyenlő hozzáférést a rendszerhasználók számára;
- összegzi a villamosenergia-ellátás szereplőitől kapott adatokat;
- tájékoztatja a piac szereplőit, hogy ne kössenek megvalósíthatatlan szerződéseket;
- összehangolja a magyar villamosenergia-rendszer működését a szomszédos hálózatokkal;
- koordinálja a nemzetközi szakmai együttműködéseket;
- a jövőbe tekintve elkészíti a hálózatfejlesztési stratégiát, és javaslatot tesz az erőműpark fejlesztésére;
- továbbá kiemelt tevékenysége a mérlegkör-rendszer működtetése, amely nagyban segíti a piaci szereplők villamosenergia-kereskedelmi tevékenységét.

8. Az MVM Zrt. emellett számos, a villamosenergia-piacon aktív vállalkozásban rendelkezik **kisebbségi részesedéssel**, így az alapvetően villamosenergia-termeléssel foglalkozó vállalkozások közül 26,12%-os részesedéssel rendelkezik a Mátrai Erőmű Zrt.-ben, és 25%+1 szavazattal a Dunamenti Erőmű Zrt.-ben, továbbá részesedéssel rendelkezik a villamosenergia-elosztással és áramszolgáltatással is foglalkozó ELMŰ Nyrt.-ben ésÉMÁSZ Nyrt.-ben is.

9. Az MVM Zrt. eljárás alá vont vállalkozás 2008. évi nettó árbevétele meghaladta a 1.110 milliárd forintot.¹

A Hungarowind Kft.

10. A Hungarowind Kft. alaptevékenysége a megújuló energiaforrásból történő villamosenergia-termelés, amely az általa Sopronkövesd és Nagylózs külterületén létesített, 23MW beépített teljesítőképességű, 7 darab 3 MW és 1 db 2MW egységtelepítésű Vestas gyártmányú, szélturbinából és kapcsolódó berendezésekből álló szélenergia park működtetésén keresztül valósul meg. A szélenergia park 2008. február 7.-én kapott a Magyar Energia Hivaltól Kiserőművi összevont működési engedélyt, majd ezt követően 2008. márciusában kezdte meg az üzemszerű működését. A Hungarowind Kft. által termelt villamos energia jogszabályban meghatározott áron átvételi kötelezettség alá esik.

¹ Vj/26-016/2010. számú irat I. melléklet (Úrlap) III. pont

11. A Hungarowind Kft.-t a tranzakciót megelőzően 100%-ban tulajdonoló RESz. Kft. a Raiffeisen Bankcsoport tagja, mely 2006 vége óta működik a magyar energetikai piacon. Pénzügyi befektetőként megújuló energiaforrásokon alapuló energetikai beruházásokat valósít meg, finanszíroz és üzemeltet ipari méretekben. A megújuló energiaforrások széles körén belül a vállalkozás elsődlegesen a szél-, biomassza, hulladék-lerakóhelyeken és szennyvíztisztító telepeken keletkező gázok, biogázok energiájára épülő helyi energiaforrások felhasználására fókuszál.
12. A Hungarowind Kft. 2008. évi nettó árbevétele 974 millió forint volt.²

III.

Az összefonódás tárgya

13. Mint ahogyan a GVH által észlelt, az eljárás alá vont által 2009. november 25-én közzétett sajtóközleménye is ismerteti, az Európai Unió, illetve a Magyar Országgyűlés energiapolitikájához illeszkedően az MVM Zrt. 2008. október 31-én Közgyűlési határozattal csoportszintű középtávú stratégiájának központi részévé tette a megújuló energiaforrások hazai energetikai hasznosításában való üzleti alapon történő részvételét. Az MVM Zrt. kidolgozta a hazai piaci szélerőmű stratégiáját, amelyet az igazgatóság a 15/2009. (II.18.) számú határozatával jóváhagyott és egyben felhatalmazta a vezérigazgatót a stratégiában foglaltak végrehajtására.
14. A stratégia megvalósítása során került kiválasztásra a Raiffeisen csoport által fejlesztett, Hungarowind Kft. által üzemeltetett szélerőmű-park. Az MVM Zrt. Közgyűlése két (2009. július 16, 2009. december 22.), az Igazgatóság pedig több alkalommal tárgyalt az akvizícióról, melynek során a 2009. szeptember 22-én létrejött üzletrész adásvételi szerződéssel megszerezte a RESz Kft. tulajdonában lévő Hungarowind Kft. üzletrészének 100%-át.

IV.

A villamosenergia-termelés szabályozási háttere

15. Az összefonódással érintett villamosenergia-termelés szabályozási hátterét, így a megújuló energiaforrásból és a hulladékból nyert energiával termelt villamos energia, valamint a kapcsolatosan termelt villamosenergia-termelés elősegítését a Vet. rendelkezései szabályozzák. A Vet. tranzakció időpontjában hatályos 9. §-ának (2) bekezdése szerint a megújuló energiaforrás, a hulladék, mint energiaforrás, valamint a kapcsolatosan termelt villamos energia felhasználásának elősegítése érdekében a Vet. és a felhatalmazása alapján kiadott külön jogszabály energiaforrásokra, termelési eljárásokra, az erőművi névleges teljesítőképességre, az energiaátalakítás hatásfokára, hatékonyságára, valamint az erőmű létesítésének időpontjára tekintettel differenciált, kötelező átvételi rendszert hoz létre.
16. A Vet. 10. §-ának (4) bekezdése értelmében az átvételi kötelezettség alá eső villamos energia termelői kötelesek az átvételi rendszerirányító üzletszabályzata szerinti mérlegkörü szerződést megkötöni, és az átvételi rendszerirányító által az átvételi kötelezettség alá eső villamos energia elszámolására létrehozott mérlegkörhöz csatlakozni. Ezt a mérlegkört az átvételi rendszerirányító egyenlíti ki.
17. A Vet. 13. §-ának (1) bekezdése szerint minden villamosenergia-kereskedő (beleértve az egyetemes szolgáltatókat is) és a felhasználónak (Vet. 3.§. 17.pont) közvetlenül

---

² Vj/26-016/2010. számú irat I. melléklet (Úrlap) III. pont

értékesítő termelői engedélyes köteles a külön jogszabályban foglaltaknak megfelelően a felhasználói részére értékesített villamos energia arányában átvenni az átvételi kötelezettség alá eső villamos energiát és erre vonatkozóan szerződést kötni az átviteli rendszerirányítóval. A villamos energiát importáló felhasználó a külön jogszabályban foglaltaknak megfelelően a saját maga által elfogyasztott villamos energia arányában köteles átvenni az átvételi kötelezettség alá eső villamos energiát és erre vonatkozóan szerződést kötni az átviteli rendszerirányítóval.

18. A megújuló energiaforrásból vagy hulladékból nyert energiával termelt villamos energia, valamint a kapcsolatosan termelt villamos energia kötelező átvételéről és átvételi áráról szóló 389/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: KÁT-rendelet) 3.§-ának (1) bekezdése értelmében a kötelező átvételi rendszerben (a továbbiakban: KÁT-rendszer) értékesítő termelő jogosult a Magyar Energia Hivatal határozatában foglaltaknak megfelelő mennyiségű villamos energiát a MAVIR Zrt.-nek átadni, a MAVIR Zrt. pedig köteles azt befogadni, valamint az értékesítő termelővel a villamos energia ellenértékét a külön jogszabályban foglaltaknak megfelelően a kötelező átvételi mérlegkörben elszámolni.
19. A kötelező átvétel keretében értékesített villamos energia ellenértékét a Vet. 13. §-ának (1) bekezdése szerint meghatározott érintett kereskedői kör fizeti meg. Eszerint minden kereskedő (egyetemes szolgáltatók is) és termelői engedélyes a felhasználói részére értékesített villamos energia arányában köteles átvenni a kötelező átvétel alá eső villamos energiát. A Vet. 3. §-ának 17. pontja szerinti meghatározásában felhasználónak minősül a villamos energiát saját felhasználás céljára közcélú hálózaton vagy a Vet szerinti engedélyköteles magánvezetéken keresztül vételező személy.
20. A Vet. 22. §-a szerint az átviteli rendszerirányító a Vet. 9. § szerinti kötelező átvételi rendszer működtetése érdekében folytatott tevékenysége során befolyt pénzeszközök nem minősülnek az átviteli rendszerirányító bevételeinek, az átviteli rendszerirányító azokat a rendszer működtetésétől eltérő célra nem fordíthatja és köteles azokat egyéb pénzeszközöitől és egymástól is elkülönítetten kezelni. Az átviteli rendszerirányító köteles az elkülönített számlán kezelt pénzeszközöket és azok pénzkezelési költségeivel csökkentett nettó hozamát kötelezettségként kimutatni. A rendszerirányító ezen tevékenység ellátása során a tevékenységgel összefüggő költségeit érvényesítheti. Az átviteli rendszerirányító e tevékenysége nem irányulhat kereskedelmi haszonszerzésre.
21. Az összefonódás tárgya szempontjából a fenti rendelkezések azt jelentik, hogy a Hungarowind Kft. a MAVIR Zrt. által működtetett kötelező átvételi mérlegkör keretein belül átadja az általa termelt villamos energiát a MAVIR Zrt. számára, amely energiamennyiséget aztán a MAVIR Zrt.-től a végfelhasználóknak értékesítő villamosenergia-kereskedők (és egyetemes szolgáltatók) kötelesek átvenni hazai áramértékesítésük arányában, meghatározott módszertan szerint.

V.

Az eljárás alá vont vállalkozás álláspontja³

Az összefonódás engedélykötelessége

22. Az eljárás alá vont vállalkozás vitatta a versenyfelügyeleti eljárás megindításának jogalapját, illetve a versenyfelügyeleti eljárás jogszerűségét.

---

³ Vj/026-001/2010., Vj/026-007/2010., Vj/026-009/2010., Vj/026-016/2010. számú iratok

23. Az eljárás alá vont álláspontja szerint az engedélykerési küszöbszámokat megalapozó, a Tpv. 24. §-ának (1) és (2) bekezdése szerinti nettó árbevételek számításánál a GVH nem vette figyelembe az eljárására egyébként kötelező Tpv. 27. §-a (1) bekezdésének rendelkezéseit az irányadó 2008. évi a nettó árbevétel meghatározásakor, mely szerint nem kell számításba venni a Tpv. 26. §-a szerinti érintett vállalkozások egymás közötti forgalmát. E szerint ugyanis a Hungarowind Kft. nettó árbevételéből le kell vonni az árbevétele azon részét, amely az MVM Csoport valamely tagjától származik, így a MAVIR Zrt.-től – mint az MVM Zrt. 99,9 %-os tulajdonában álló vállalkozástól. Ezen egymás közötti forgalom leszámítása következtében a Hungarowind Kft. éves nettó árbevétele nem éri el az összefonódás engedélyezési kérelem benyújtásának feltételeként előírt, a Tpv. 24. §-ának (2) bekezdése szerinti ötszázmillió forintos küszöbértéket, így elsődleges álláspontja szerint a vizsgált összefonódás nem engedélyköteles.
24. Hangsúlyozta, hogy a Vet., mint szakági jogszabály rendelkezései a Tpv. rendelkezéseiben meghatározott árbevételi küszöbértékek számítási módjára semmilyen módon nem alkalmazhatók, a GVH-nak kizárólag a Tpv. vonatkozó rendelkezései szerint kell megítélnie összefonódás engedélykötelességét.
25. A Vet. 22. §-a a MAVIR Zrt. és a Hungarowind Kft. közötti kötelező átvétel keretében történő értékesítés tekintetében csak és kizárólag a MAVIR Zrt. árbevételének a megítélésére vonatkozik, miszerint a kötelező átvételi rendszer keretében folytatott tevékenysége során befolyt pénzeszközök nem minősülnek a bevételének, de semmilyen szabályt nem tartalmaz a Hungarowind Kft. árbevételére vonatkozóan. Jelen esetben álláspontja szerint a Hungarowind Kft. MAVIR Zrt.-től származó bevételét kell figyelmen kívül hagyni.
26. Hangsúlyozta, hogy versenyjogi szempontból az a meghatározó, hogy a felek között forgalmazás történik, mert a MAVIR Zrt. a KÁT-rendelet 2. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján a termelőtől a villamos energiát megvásárolja és annak ellenértékét megtéríti, mely tevékenység a Tanács vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK rendelet 5. cikke (1) bekezdésének második fordulata értelmében is forgalmat eredményező termékértékesítésnek minősül, melynél fogva azt az összeget a Tpv. 24. §-a (1) bekezdésének megfelelő értékelése során a Tpv. 27. §-ának (1) bekezdése értelmében figyelmen kívül kell hagyni, melyre tekintettel a Hungarowind Kft. árbevétele nem teljesíti az előírt 500 millió forintos küszöbértéket.
27. Harmadszor, az eljárás alá vont hangsúlyozta, hogy a Tpv. 1. §-a értelmében a Tpv. csak annyiban nem alkalmazható, amennyiben törvény eltérően nem rendelkezik. Mindezt álláspontja szerint a GVH Vj-100/2002/72. számú határozata is alátámasztja, mely szerint az ilyen eltérő törvényi rendelkezésnek kifejezettnek kell lennie, ennek azonban a Vet. 22. §-ában foglalt rendelkezései nem felelnek meg, mivel nem versenyjogi, hanem adójogi szempontból kerültek a törvénybe, ezzel biztosítva, hogy a KÁT keretében befolyt összeg a MAVIR Zrt. esetében ne képezze társasági adó alapját.
28. Összességében az eljárás alá vont álláspontja szerint a GVH a versenyfelügyeleti eljárását a Vet. 22. §-ának egy olyan értelmezése alapján indította, amely az összefonódási szabályok Tpv. általi homogén és teljes körű szabályozásában bízó piaci szereplők számára egyáltalán nem kézenfekvő. Kiemelte, hogy ha a GVH nem is fogadja el, hogy a Vet.-re való hivatkozása minden alapot nélkülöz, akkor is legalább annyit el kell ismernie, hogy a Vet. alkalmazása a Tpv. 27. §-a (1) bekezdésének értelmezésekor egyáltalán nem egyértelmű, mely ezáltal olyan bizonytalanságot hordoz, aminek kockázatát nem lehet egyoldalúan az eljárás alá vont vállalkozásra hárítani.
29. A fentiekén túl, az eljárás alá vont kifejtette, hogy a GVH Vj/026/2010. számú ügyindító végzése jogszabálysértő is, mivel a Tpv. 67.§-a (3) bekezdésének helyes

értelmezése esetén a GVH-nak először meg kell állapítania, hogy versenyhivatali eljárás kérelmezésének lett volna helye, és csak egy ilyen határozat meghozatalát követően indíthatott volna versenyfelügyeleti eljárást hivatalból. Az eljárásban ugyanis már alapvetés az, hogy az eljárás alá vont jogszabálysértést valósított meg. A törvényszöveggel ellentétesen a GVH nem végezte el annak értékelését, hogy a kérdéses összefonódás valójában engedélyköteles-e, hanem azonnal elindította az eljárást. Ezzel azonban sérült az eljárás alá vont jogorvoslathoz való alapvető joga, tekintettel arra, hogy az eljárásban arra már nem védekezhetett, hogy „versenyhivatali kérelmezésnek” nem is lett volna helye.

30. A fentiek okán ezért álláspontja szerint a GVH felhívása az összefonódás engedélyezése iránti kérelem és űrlap benyújtására jogalap nélküli, mellyel a GVH túllépi hatáskörét, és mint ilyen, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 121. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerint semmis.

Az összefonódás hatásai

31. Az eljárás alá vont egyebekben előadta, hogy álláspontja szerint a vizsgált összefonódásnak a lehető legszűkebb érintett piacon, a szélerőművi villamosenergia-termelés piacán nincs horizontális hatása, mert a Magyar Állam irányítása alá az összefonódást megelőzően nem tartozott szélerőmű. Az összefonódás által tágabban érintett villamos energia piacán pedig azért nincsen káros horizontális hatás, mert a különböző szegmensekben és bázisokon számított együttes piaci részesedés sehol nem haladja meg a 40%-ot, miközben az eljárás alá vont piaci részesedésének növekedése a jelentéktelen 0,08-2% közötti tartományban mozog.
32. A tranzakciónak továbbá álláspontja szerint nincsenek káros vertikális hatásai sem, mert a Hungarowind Kft. által termelt villamos energia a KÁT-rendszerben szabályozott keretek között hasznosul, így nem ésszerű, hogy a GVH által vizsgált időhorizonton belül ez a KÁT körön kívül, piaci alapon kerülne értékesítésre, a termelés piaci kereslet szempontjából kiszámíthatatlan alakulása miatt. Erre tekintettel a Hungarowind Kft. által termelt villamos energia semmilyen kereskedői engedélyes portfóliójában nem jelenhetne meg ésszerűen, miközben más piaci szereplők számára ugyanolyan diszkriminációmentes és szabályozott keretek között biztosított a zöld energia KÁT-rendszer keretében való hasznosulása.
33. A fenti érvekre tekintettel az eljárás alá vont kérte az összefonódás engedélyezését a Tpv. 79. §-a szerinti bírság mellőzésével.

VI.

Jogi háttér

34. A Tpv. 23. §-ának (1) bekezdése értelmében vállalkozások összefonódása (koncentrációja) jön létre, ha b) egy vállalkozás vagy több vállalkozás közösen közvetlen vagy közvetett irányítást szerez további egy vagy több, tőle független vállalkozás egésze vagy része felett. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése alapján közvetlen irányítással rendelkezik egy vállalkozás vagy több vállalkozás közösen, ha
- a) a másik vállalkozás többségi szavazati jogot biztosító üzletrészeivel, részvényeivel, illetőleg a szavazati jogok több mint ötven százalékával rendelkezik, vagy

- b) jogosult a másik vállalkozás vezető tisztségviselői többségének kijelölésére, megválasztására vagy visszahívására, vagy
  - c) szerződés alapján jogosult a másik vállalkozás döntéseinek meghatározó befolyásolására, vagy
  - d) a másik vállalkozás döntéseinek meghatározó befolyásolására ténylegesen képessé válik.
35. A Tpvt. 24. §-a értelmében a vállalkozások összefonódásához a GVH-tól engedélyt kell kérni, ha valamennyi érintett vállalkozáscsoport [26. § (5) bekezdés], valamint az érintett vállalkozáscsoportok tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevétele együttesen a tizenöt milliárd forintot meghaladja, és az érintett vállalkozáscsoportok között van legalább két olyan vállalkozáscsoport, melynek az előző évi nettó árbevétele a vállalkozáscsoport tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások nettó árbevételével együtt ötszázmillió forint felett van.
36. A Tpvt. 26. §-ának (1) bekezdése értelmében érintett vállalkozások az összefonódásban közvetlenül és közvetetten részt vevő vállalkozások. Ugyanezen § (2) bekezdése szerint közvetlen résztvevők azok, akik között az összefonódás létrejön, míg közvetett résztvevőknek minősülnek azon vállalkozáscsoport [15. § (2) bekezdés] további tagjai, amelybe a közvetlen résztvevő tartozik [(3) bekezdés]. A (4) bekezdés alapján a közvetett résztvevők körének meghatározása során figyelmen kívül kell hagyni azt, akinek az irányítási joga az összefonódás következtében megszűnik. Érintett vállalkozáscsoport a Tpvt. 26. §-ának (5) bekezdése szerint a (2) bekezdés szerinti valamely közvetlen résztvevő és az ahhoz a (3) és (4) bekezdés szerint kapcsolódó közvetett résztvevők együttese.
37. A Tpvt. 26. §-ának (5) bekezdése értelmében – a Tpvt. 24. §-a szerinti árbevétel számítása szempontjából figyelembe veendő – érintett vállalkozáscsoport valamely közvetlen résztvevő és a hozzá kapcsolódó közvetett résztvevők együttese. Közvetlen résztvevők azok, akik között az összefonódás létrejön.
Közvetett résztvevők pedig – a Tpvt. 26. §-a (3) bekezdésének és 15. §-a (2) bekezdésének együttes alkalmazásával – azok a vállalkozások,
(i) amelyeket a közvetlen résztvevő – közvetlenül vagy közvetett módon – önállóan irányít;
(ii) amelyek a közvetlen résztvevőt – közvetlenül vagy közvetett módon – önállóan irányítják;
(iii) amelyeket a (ii) alpont szerinti vállalkozás – közvetlenül vagy közvetett módon – önállóan irányít; illetve
(iv) amelyeket az (i)-(iii) alpont szerinti vállalkozások és a vállalkozás közül kettő vagy több közösen irányít.
38. A Tpvt. 28. §-ának (1) bekezdése előírja, hogy az összefonódáshoz összeolvadás vagy beolvadás esetén a közvetlen résztvevő, minden más esetben a vállalkozásrészt vagy a közvetlen irányítást megszerző köteles – a 24. § alapján – engedélyt kérni. A (2) bekezdés szerint az engedély iránti kérelmet a nyilvános ajánlati felhívás közzétételének, a szerződés megkötésének vagy az irányítási jog megszerzésének időpontjai közül a legkorábbtól számított harminc napon belül kell benyújtani.
39. Az engedély iránti kérelem elbírálásakor a törvény 30. §-ának (1) bekezdése szerint mérlegelni kell az összefonódással járó előnyöket és hátrányokat. Ennek során vizsgálni kell különösen
- a) az érintett piacok szerkezetét; az érintett piacokon fennálló vagy lehetséges versenyt, a beszerzési és az értékesítési lehetőségeket; a piacrалépés és a piacról történő kilépés

- költségeit, kockázatait, valamint műszaki, gazdasági és jogi feltételeit; az összefonódás várható hatását az érintett piacokon folyó versenyre;
- b) az érintett vállalkozások piaci helyzetét és stratégiáját, gazdasági és pénzügyi képességét, üzleti magatartását, bel- és külpiacon versenyképességét, illetve ezek várható változásait;
  - c) az összefonódásnak a szállítókra, az üzletfelekre és a fogyasztókra gyakorolt hatását.
40. A Tpvt. 30. §-ának (2) bekezdése szerint a GVH nem tagadhatja meg az engedély megadását, ha – a fentieket figyelembe véve – az összefonódás nem hoz létre vagy nem erősít meg olyan gazdasági erőfölényt, amely akadályozza a hatékony verseny kialakulását, fennmaradását vagy fejlődését az érintett piacon vagy annak jelentős részén. Az összefonódás hátrányos hatásainak mérséklése érdekében a GVH határozatában előzetes vagy utólagos feltételt, illetve kötelezettséget írhat elő, így különösen megfelelő határidő megállapításával előírhatja egyes vállalkozásrészek vagy egyes vagyontárgyak elidegenítését vagy a valamely közvetett résztvevő felett gyakorolt irányítás megszüntetését.
41. A Tpvt. 77. §-a (1) bekezdés b.) pontja szerint az eljáró versenytanács határozatában a 67. § (3) bekezdése alapján indított eljárásban a vállalkozások összefonódását engedélyezheti, illetve a 25. § alapján az egyéves határidőt meghosszabbíthatja, valamint a Tpvt. 77.§. (1) bekezdés d.) pont alapján megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését. Az összefonódást engedélyező határozatban előzetes vagy utólagos feltétel, illetve kötelezettség írható elő.
42. Az eljáró versenytanács a Tpvt. 78. §-ának (1) bekezdése alapján bírságot szabhat ki azzal szemben, aki e törvény rendelkezéseit megsérti. A (3) bekezdés értelmében a bírság összegét az eset összes körülményeire – így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felrúgóhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására – tekintettel kell meghatározni. A Tpvt. 79. §-a szerint a 24. § szerinti engedély iránti kérelem előterjesztésének elmulasztása esetén a bírság összege legfeljebb napi kétszázézer forint lehet. (A VT által megküldött előzetes álláspont 54. pontja tévesen a korábban hatályos rendelkezés szerinti ötvézezer Ft-os összeget tartalmazta.)
43. Az összefonódással érintett villamosenergia-termelés jogszabályi hátterét a IV. 15-21.pontok tartalmazzák.

VII.

A Versenytanács álláspontja

Alkalmazandó jogszabályok

44. A tranzakció alapjául szolgáló szerződés megkötése, azaz az összefonódás tényleges megvalósulása óta eltelt időben bekövetkezett jogszabályi változásokra tekintettel a Versenytanácsnak először abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a kérelmezett összefonódás tekintetében mely rendelkezések irányadók.
45. Általánosan elfogadott, több bírósági ítélettel⁴ is megerősített jogelv, hogy az anyagi jogi előírást az alkalmazására okot adó jogi tény bekövetkezésének napján hatályos szabályok szerint kell alkalmazni. Szintén számos bírósági ítélet és az Alkotmánybíróság

---

⁴ Vö. Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.603/2010/5. (Vj-97/2007.); Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.583/2010/6. (Vj-116/2007.); Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.628/2010/5. (Vj-58/2009.); Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.442/2010/6. (Vj-35/2008.); Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.423/2010/6. (Vj-145/2007.)

ez irányú gyakorlata szerint is anyagi jogi szabályok azok a normatív rendelkezések, amelyek valamely jogot vagy kötelezettséget keletkeztetnek, a fennálló jogok és kötelezettségek körét megváltoztatják vagy megszüntetik. Ez alapján pedig mind a Tpv. összefonódás-ellenőrzésre vonatkozó rendelkezései, mind pedig a Vet. 2009. év végén hatályos rendelkezései anyagi jogi szabálynak tekintendők, hiszen mind megfogalmazásuk, mind tényleges tartalmuk szerint a tulajdonszerzés korlátait, illetve az adott összefonódás feltételeit, az összefonódásra vonatkozó szerződés érvényességi kellékeit határozzák meg,⁵ a rendelkezés hatálya alá tartozó jogalanyokra nézve pedig kötelező magatartási szabályt állapítanak meg.

46. Mindezekre tekintettel a Versenytanács a jelen versenyfelügyeleti eljárásban az alkalmazandó jogszabályoknak (Tpv., Vet. és KÁT.) az összefonódás alapjául szolgáló szerződés megkötésekor hatályos rendelkezéseit vette figyelembe.

Összefonódás, érintett vállalkozáscsoportok

47. A Tpv. 23. §-a (1) bekezdésének b) pontja értelmében vállalkozások összefonódása jön létre, ha egy vállalkozás vagy több vállalkozás közösen közvetlen vagy közvetett irányítást szerez egy vagy több, tőle független vállalkozás egésze vagy része felett. A Versenytanács megállapította, hogy Hungarowind Kft. a vizsgált tranzakciót megelőzően nem volt tulajdonosi, illetve bármilyen további irányítási jogot biztosító kapcsolatban az MVM Zrt.-vel, valamint a vele egy vállalkozás-csoportba tartozó további vállalkozásokkal.
48. A vizsgált tranzakció révén az eljárás alá vont MVM Zrt. közvetlen, egyedüli irányítást szerzett a Hungarowind Kft. felett, ami a Tpv. 23. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerinti vállalkozások összefonódásának minősül.
49. A Tpv. 23.-26.§. fentebb idézett rendelkezéseire figyelemmel a vizsgált összefonódás közvetlen résztvevőjének minősül a közvetlen egyedüli irányítást szerző MVM Zrt., valamint az irányítása alá kerülő Hungarowind Kft., érintett vállalkozáscsoportnak pedig a közvetlen résztvevők, illetve a hozzájuk kapcsolódó közvetett résztvevők, azaz az jelen határozat 4-9 pontjaiban ismertetett MVM Csoport tagjai, köztük a MAVIR Zrt is.

A küszöbértékek vizsgálata

50. Az eljárás alá vont vállalkozás nyilatkozata⁶ alapján megállapítható volt, hogy nem teljesültek az Európai Unió Tanácsának a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK rendeletében foglalt küszöbszámok, melyre tekintettel az összefonódás a Tpv. 24. §-ának (1) bekezdése alapján vizsgálandó.
51. Az összefonódásban érintett vállalkozáscsoport – Tpv. 24. §-a (1) bekezdésének figyelembevételével számított – 2008. évi nettó árbevétele együttesen meghaladta a tizenöt milliárd forintot, ezen belül az MVM Csoport tagjainak 2008. nettó árbevétele az ötszáz millió forintot.
52. A Versenytanács az érintett vállalkozáscsoportok 2008. évi szűkített nettó árbevételeinek a Tpv. 24. §-ának (1) bekezdése és Tpv. 27. §-ának (1) bekezdése szerinti számítása, azaz annak megállapítása során, hogy az érintett vállalkozások egymás közötti forgalmának leszámítását követően az érintett vállalkozás-csoportok közül a

⁵ A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 215. §-ára is figyelemmel a GVH engedélye esetén a szerződés a megkötésének időpontjától kezdődő hatállyal jön létre.

⁶ Vj/026-016/2010. számú irat VIII.4. pont

Hungarowind Kft. árbevétele az előírt ötszázmillió forint felett van-e, figyelembe vette az érintett vállalkozásokra vonatkozó ágazati jogszabályi rendelkezéseket is.

53. A Hungarowind Kft. a 2008. évi árbevételének közel 100 %-át a KÁT-rendszerben történő értékesítésből szerezte.
54. A KÁT-rendelet 3. §-ának (1) bekezdése értelmében a Hungarowind Kft. jogosult arra, hogy megfelelő mennyiségű villamos energiát a MAVIR Zrt. számára átadjon, amelyet a MAVIR Zrt. köteles befogadni, és annak ellenértékét a Hungarowind Kft.-vel a külön jogszabályban foglaltaknak megfelelően a kötelező átvételi mérlegkörben elszámolni. A KÁT rendszer keretein belül értékesített villamos energia ellenértékét a Vet. 13. §-ának (1) bekezdése szerinti érintett kereskedői kör fizeti meg, akik a felhasználóik részére értékesített villamos energia arányában kötelesek átvenni a kötelező átvétel alá eső villamos energiát.
55. Mint ahogyan azt a Vet. 22. §-a is meghatározza, a MAVIR Zrt.-hez az átvételi rendszer működtetése érdekében folytatott tevékenysége során befolyt pénzeszközök nem minősülnek saját bevételének, azokat a rendszer működtetésétől eltérő célra nem fordíthatja és köteles azokat egyéb pénzeszközeitől és egymástól is elkülönítetten kezelni. Köteles továbbá az elkülönített számlán kezelt pénzeszközöket és azok pénzkezelési költségeivel csökkentett nettó hozamát kötelezettségként kimutatni, valamint e tevékenységének ellátása során az ezzel összefüggő költségeit érvényesítheti, azonban e tevékenysége nem irányulhat kereskedelmi haszonszerzésre.

Mindezeket az eljárás alá vont által becsatolt, a MAVIR Zrt. KÁT-rendszer működtetése érdekében folytatott tevékenysége során befolyt pénzeszközeinek főkönyvi elszámolását tanúsító iratai is bizonyítják, ugyanis e bevételeit elkülönített számlánként kezeli. A Hungarowind Kft. és a MAVIR Zrt. közötti pénzmozgás tehát nem tekinthető egymás közötti forgalomnak, mivel a MAVIR Zrt. a kötelező átvételi mérlegkör felelőseként: „egyedüli vevőként”, közvetítőként jár el a Hungarowind Kft. és az összes hazai kereskedő között, akik végső soron a kötelező átvételi rendszerben értékesített villamos energia – törvényileg szabályozott – árát kifizetik.

56. Mindezek alapján a Versenytanács álláspontja szerint a MAVIR Zrt. és a KÁT-rendszer termelői (beleértve a kérelmezett Hungarowind is) közötti elszámolás nem tekinthető a Tptv. 27. §-ának (1) bekezdése szerinti, az árbevétel számításához szükséges egymás közötti forgalomnak, így a Hungarowind Kft. árbevételének meghatározása során azt számításba kell venni.
57. A tranzakcióban résztvevő felek egymás közötti forgalmának kiszámítása során a Versenytanács álláspontja szerint ugyanakkor figyelemmel lehet lenni az MVM Csoport villamos energia kereskedelmi piacon fennálló érdekeltségei miatt rájuk allokált, kötelezően átvett villamos energia hányadokra, bár ezen forgalom is szorosan a szabályozási rendszerhez köthető. Az MVM Csoport villamos energia piacon fennálló érdekeltségeit figyelembe véve az MVM Trade Zrt. és az MVM Partner Zrt. foglalkozik villamos energia kereskedelemmel, így e vállalkozások is kötelezettek arra, hogy a kötelező átvétel keretében villamos energiát vegyenek át a MAVIR Zrt.-től.
58. Az eljárás alá vont által szolgáltatott adatok alapján megállapítható volt ugyanakkor, hogy az MVM Csoport villamos energia kereskedelemmel foglalkozó két tagja által 2008 folyamán, a kötelező átvétel keretében átvett villamos energia mennyiségéért fizetett összegét a Hungarowind Kft. 2008. évi nettó árbevételéből levonva a Hungarowind Kft. 2008. évi szűkített nettó árbevétele továbbra is meghaladja az ötszázmillió forintos engedélykerési küszöbszámot.⁷

---

⁷ Vj/026-016/2010. számú irat, I. melléklet (Űrlap) III. pont

59. Mindezek alapján a Versenytanács megállapította, hogy teljesül a Tpvt. 24. §-ának (1) bekezdésében előírt azon feltétel is, miszerint az érintett vállalkozáscsoportok között van legalább két olyan vállalkozáscsoport (MVM Csoport és Hungarowind Kft.), melynek az előző évi nettó árbevétele a vállalkozáscsoport tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások nettó árbevételével együtt ötszázmillió forint felett van.

Az engedélykérési kötelezettség elmulasztása

60. A Tpvt. 28. §-ának (1) bekezdése szerint az összefonódáshoz a közvetlen irányítás megszerzője köteles engedélyt kérni, a szerződés megkötésétől számított 30 napon belül. A kérelem benyújtására nyitva álló határidő a vizsgált irányításszerzés esetében az összefonódás alapjául szolgáló szerződés aláírásának 2009. szeptember 22-i dátumára tekintettel 2009. október 23-án telt le, a közvetlen irányítást megszerző eljárás alá vont MVM Zrt. azonban e határidőt elmulasztotta.
61. A fentiek alapján a Versenytanács a kötelező engedélykérés elmulasztása miatt a Tpvt. 77. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján megállapította a törvénysértést.

A bírság

62. A Tpvt. 78. §-a szerint azzal szemben, aki a Tpvt. rendelkezéseit megsérti, bírság szabható ki, melynek összegét az eset összes körülményeire tekintettel kell meghatározni. A Tpvt. jelen eljárásban irányadó 79. §-a a kiszabható bírság összegét a 24. §-a szerinti engedély elmulasztása esetére napi kétszázezer forintban maximálja.
63. A Versenytanács gyakorlata szerint a Tpvt. 67. §-ának (3) bekezdése alapján hivatalból indult eljárás esetén a késedelem időtartama a benyújtási határidő és az eljárás megindításának időpontja között eltelt napok száma. Az adott esetben a kérelem benyújtásának határideje (2009. október 23.) és a versenyfelügyeleti eljárás megindítása (2010. március 19.) között 147 nap telt el.
64. A bírság összegének meghatározásakor a Versenytanács figyelemmel volt arra, hogy az MVM Zrt. az engedélykérési kötelezettségének nem tett eleget, így a GVH az összefonódás vizsgálatára hivatalból indított eljárást. A Versenytanács enyhítő körülményként vette figyelembe azt, hogy az engedélykérési kötelezettség fennállásának megállapítása, a vonatkozó ágazati jogszabályok értelmezéséből, valamint a konkrét esetben felmerülő kérdésekre vonatkozó joggyakorlat hiányából eredően bizonytalanságot eredményezhetett az eljárás alá vont számára. Súlyosbító körülmény figyelembevételét a Versenytanács nem látta szükségesnek, tekintettel arra, hogy az összefonódás – az alább részletezettek szerint – egyértelműen engedélyezhető, valamint az összefonódásnak tulajdonítható káros versenyhatások hiányára is tekintettel az engedély kérésének tudatos elmulasztása a Versenytanács álláspontja szerint kizárható, ezért effajta súlyosbító körülmény nem kellett figyelembe venni.
65. A Versenytanács mindezek alapján az enyhítő körülmények alapján joggyakorlatának megfelelően a maximálisan alkalmazható napi tétel 50%-ában határozta meg a kiszabott bírság napi összegét, így a késedelmes napok számára tekintettel a bírság összege 14.700.000,- azaz Tizennégymillióhétszázezer Ft-ra adódott.

Az engedélyezés

66. A Tpvt. jelen eljárás szempontjából irányadó 30. §-ának (2) bekezdése szerint a GVH nem tagadhatja meg az engedély megadását, ha az összefonódás nem hoz létre vagy nem erősít meg olyan gazdasági erőfölényt, amely akadályozza a hatékony verseny kialakulását, fennmaradását vagy fejlődését az érintett piacon vagy annak jelentős részén.
67. A Tpvt. eddigi alkalmazási tapasztalatai alapján a Versenytanács az összefonódások horizontális-, vertikális-, portfólió- és konglomerátum hatásait vizsgálja [ld. a GVH Elnökének és a Versenytanács Elnökének 3/2009. számú Közleménye (a továbbiakban: Közlemény) 12. pontját].

Az érintett piacok

68. Az érintett piacot a Versenytanács a Tpvt. 14.§-a értelmében a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével határozta meg.
69. Az összefonódással érintett piacoknak minősülnek mindazok a piacok, amelyeken az összefonódás valamely (akár közvetlen, akár közvetett) résztvevője piaci tevékenységet fejt ki. A Versenytanács a jelen eljárásban az összefonódással érintett termékpiacok közül a lehetséges horizontális és/vagy vertikális versenyproblémákra tekintettel legtágabban a villamosenergia-termelés és nagykereskedelem piacainak vizsgálatát tartotta szükségesnek.
70. A villamos energia kínálata a hazai erőművek termelése mellett magában foglalja a határkeresztező kapacitásokon keresztül az országba érkező importált villamos energiát is. Mivel a villamos energia nem (vagy csak nagyon korlátozott mértékben) tárolható, ezért a kínálatnak minden pillanatban meg kell felelnie az aktuális keresletnek. A villamos energia kínálata szempontjából ez azt jelenti, hogy végső soron a hazai termelés és az export-import szaldója adja az aktuális kínálatot. Magyarország nettó villamos energia importőrnek minősül, azaz villamos energia behozatalra szorul.
71. A villamos energia keresletét nagykereskedők, nagyipari fogyasztók, üzleti fogyasztók, valamint lakossági fogyasztók adják. A villamos energia iránti kereslet közvetett, azaz a fogyasztók azért veszik igénybe, hogy működtessék a közvetlen keresleti igényeiket kielégítő berendezéseket. A villamos energia homogén termék, melynek a verseny szempontjából legfontosabb tényezője az ár. Helyettesítő termék hiányában keresleti árugalmsága alacsony.
72. A villamos energia termelés számos módon, számos erőforrás felhasználásával lehetséges. Ennek egyik módja a megújuló erőforrások, így többek között a szél energiájának igénybevétele. Az összefonódás résztvevői közül az MVM Zrt. jellemzően hagyományos (pl. atom, szén- és gáztüzeléses) erőművekkel rendelkezik. A Hungarowind Kft. sopronkövesdi és nagylózi erőművei révén az MVM Zrt. az első szélerőműveit szerezte meg. Az MVM Zrt. portfóliójában emellett kapcsolatosan termelő erőművek is megtalálhatók.
73. A megújuló, a hulladékból energiát előállító (és korábban a kapcsolatosan termelő) erőművek támogatására a Vet. preferenciális szabályokat tartalmaz, annak érdekében, hogy az energiahatékonyság, energiatakarékosság és a környezetvédelem szempontjainak szem előtt tartásával a fenti technológiák széleskörű elterjedését elősegítse. A KÁT-rendszer egyrészt a termelők számára meghatározott időszakokra garantált átvételt biztosít az általuk megtermelt villamos energia tekintetében, másrészt a termelők a piaconál jóval magasabb árra jogosultak.

74. A KÁT-körbe tartozó termelői engedélyesek szerződést kötnek az átviteli rendszerirányító MAVIR Zrt.-vel, amely szétosztja az átvett villamos energiát a Vet. 13.§-a értelmében kötelezettek között, akik kötelesek beépíteni a KÁT-körből eredő villamos energiát kereskedelmi portfóliójukba. A KÁT-rendszer támogatása ily módon, végső soron beépül a villamos energia végfelhasználói árába. A KÁT-rendszerben jogosult termelők előtt adott annak az elvi lehetősége, hogy villamos energia termelésüket piaci alapon, a KÁT-rendszeren kívül értékesítsék, azonban tekintettel a KÁT-árak és a piaci árak közötti jelentős eltérésre, erre a gyakorlatban nem kerül sor.
75. A Versenytanács így érintett termékpiacnak egységesen a villamosenergia-termelés és nagykereskedelem piacát tekinti, amely földrajzilag országosnak tekinthető.⁸ Ezt egyebekben a nemzeti szabályozási sajátosságok, az országon belüli kapacitás-szűköletek hiánya, a határkeresztező kapacitások szűkössége, a villamos energia kereskedők beszerzési szabadsága, indokolják. A Magyar Energia Hivatal a földrajzi piac meghatározása tekintetében ezzel azonos álláspontra helyezkedett.⁹ A Versenytanács álláspontja szerint a földrajzi piac ez irányú meghatározástól jelen eljárásban sem szükséges eltérni, és az eljárás alá vont sem adott elő más álláspontot a földrajzi piac meghatározásával kapcsolatban.

Piacra lépési akadályok, korlátok

76. Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint a villamosenergia-termelés piacára való belépéshez szükséges idő szélerőművek létesítése esetén a szükséges engedélyezési eljárások (környezetvédelmi, építési, villamos hálózati csatlakozási engedély) miatt legalább 3-4 évet vesz igénybe, ami a legfőbb belépési korlátot jelenti. (Nagyerőmű beruházások esetén a piacra lépés időigénye az engedélyezési eljárások kezdetétől a kereskedelmi üzembe helyezésig akár öt év is lehet.)
77. A Magyar Energia Hivatal 2009. szeptemberben hirdetett meg utoljára szélerőművi kapacitások létesítésére vonatkozó pályázatot, azonban a pályázatot 2010. júliusban visszavonta. Ennek megfelelően jelenleg nincs lehetőség további szélerőmű kapacitások létesítésére, azaz nem várható a jövőben piacra lépés.

Az érintett piaci verseny jellemzői

78. A villamosenergia-termelés és nagykereskedelem érintett piaca a jelen eljárás alapjául szolgáló tranzakció megkötését megelőző 2008-as év óta jelentősen megváltozott, attól függetlenül, hogy új erőművi kapacitások létesítésére csak elvétve került sor. 2008-ban az MVM Trade Zrt. hazai erőművekkel kötött hosszú távú megállapodásainak (a továbbiakban: HTM-ek), valamint más piaci szereplőkkel kötött importszerződéseinek fennmaradása, továbbá az MVM Csoport saját erőművi kapacitásai miatt az MVM Csoport a hazai fogyasztás kielégítéséhez szükséges villamos energia több mint 70%-át tartotta a kezében.
79. A HTM-ek jogszerűségével kapcsolatban azonban az Európai Unió Versenyügyi Főigazgatósága 2005-ben eljárást indított a Magyar Állammal szemben. Az Európai Bizottság 2008. június 4-i határozata¹⁰ értelmében a HTM-ek az európai joggal össze nem egyeztethető állami támogatást tartalmaztak, ezért a határozat kötelezte a magyar államot

⁸ Vj/007-008/2010. számú versenytanácsi határozat 18. pontja

⁹ A Magyar Energia Hivatal 739/2008. számú és 747/2011. számú határozatainak földrajzi piacmeghatározásra vonatkozó fejezetei.

¹⁰ Az Európai Bizottság C(2008) 2223. számú határozata a Magyarország által a hosszú távú villamosenergia-vásárlási megállapodások keretében nyújtott állami támogatásról.

a vonatkozó támogatások megszüntetésére. Az Európai Bizottság határozatának végrehajtását a villamos energiával összefüggő egyes kérdésekről szóló 2008. évi LXX. törvény rendelkezései biztosították, amely törvény 2008. december 31-vel megszüntette a még hatályban lévő HTM-eket, és kötelezte az érintett erőműveket a jogosulatlan állami támogatások – átállási költséggel csökkentett – összegének visszafizetésére.

80. A Magyar Energia Hivatal a nagykereskedelmi piacra vonatkozóan 2008. óta két eljárást is lefolytatott¹¹. A határozatokban a Magyar Energia Hivatal jelentős piaci erejű engedélyesként azonosította az MVM Trade Zrt.-t, és többek között arra kötelezte az engedélyest, hogy értékesítse villamosenergia kapacitásainak és az ezekhez tartozó villamosenergia termékeknek egy részét, és ennek révén piaci részesedését csökkentse 40 % alá.
81. A fentiek alapján az MVM Csoport érintett piacon fennálló piaci részesedése a fenti EB határozat végrehajtása folytán, továbbá a Magyar Energia Hivatal hivatkozott határozatai értelmében jelentősen lecsökkent az elmúlt időszakban, azonban még jelenleg is meghaladja a 40%-ot.

Az érintett piac szereplői

82. A villamosenergia-termelés és nagykereskedelem magyarországi érintett piacának legfőbb szereplői a kereskedői engedélyes vállalkozások. Ezek a vállalkozások azok, akik az erőművektől középtávú (vagy ritkábban rövidtávú) szerződések keretében beszerezik a villamos energia termékeket, illetve akik külföldről a villamos energiát importálják, majd azokat továbbértékesítik a nagykereskedelmi piacon, vagy közvetlenül a végfelhasználóknak. A villamosenergia-termelő erőművek ugyancsak rendelkezhetnek kereskedői engedéllyel, azaz termékeikkel közvetlenül is megjelenhetnek a piacon. Ennek megfelelően a piaci részesedéseket az elsődleges forrásellátottság alapján lehet kiszámítani.
83. Az eljárás alá vont adatszolgáltatása az MVM Csoport piaci részesedését a tagjainak beépített kapacitása és az általuk megtermelt villamos energia mennyisége alapján becsülte, mely szerint az MVM Csoport piaci részesedése közel 40%, míg a Hungarowind Kft. piaci részesedése ennek megfelelően nem érte el a 0,1%-ot sem, a megtermelt és importált villamos energia mennyisége alapján számítva, illetve a piaci részesedéseknek a rendelkezésre álló kapacitások alapján képzett számítása hasonló részesedést eredményez.¹²
84. A szűkebben vett érintett piac tekintetében az eljárás alá vont erre vonatkozó adatai alapján az MVM Csoport KÁT-rendszeren belül történő értékesítései 2008 folyamán megközelítőleg 20%-ot tettek ki, míg a Hungarowind Kft. részesedése 0,6%-ot.¹³ Amennyiben az érintett piacot még ennél is szűkebben, a jelenleg is érvényben lévő KÁT- rendszer alapján meghatározva (amely már nem tartalmazza a kapcsolatlan termelő erőműveket, azaz csak a megújuló és hulladékból energiát előállító termelő egységeket tartalmazza), a Hungarowind Kft. részesedése valamivel magasabb, kb. 2%-os a 2008-as piaci adatok alapján, az MVM Csoport részesedését pedig az eljárás alá vont 22%-ra becsülte. A lehető legszűkebb piac-meghatározás esetén pedig, azaz ha az érintett piacot a szélenergia erőművekre korlátozzuk, akkor az MVM Csoport fúzió előtti piaci részesedése 0%-os, mivel a vállalkozáscsoport nem rendelkezett szélerőművekkel a fúziót megelőzően.

¹¹ A Magyar Energia Hivatal 739/2008. számú és 747/2011. számú határozatai

¹² Vj/026-016/2010. számú irat I. melléklet (Ürlap) V. pont, valamint Vj/026-024/2010. számú irat

¹³ Vj/026-016/2010. számú irat I. melléklet (Ürlap) V. pont

Az összefonódás hatásainak értékelése

Horizontális hatások

85. A Versenytanács álláspontja szerint az érintett piac fentiekben kifejtett részletei alapján megállapítható, hogy bár a villamosenergia-termelés és nagykereskedelem, mint legtágabban vett érintett termékpiac esetében jelenleg még az MVM Csoportnak ugyan 40%-ot meghaladó a piaci részesedése, azonban a Hungarowind Kft. piaci részesedése elhanyagolható.
86. Az érintett piac ennél szűkebben történő meghatározása esetén az összefonódás teljesíti a Közlemény egyszerűsített eljárásra vonatkozó feltételeit is.¹⁴ A KÁT-rendszeren belüli értékesítések, vagy a megújuló értékesítések érintett piacként történő meghatározása esetén ugyanis teljesül a Közlemény 15. iii. pontja, miszerint a GVH az egyszerűsített eljárást alkalmazza azon összefonódásokra, amelyek esetében az összefonódó vállalkozás-csoportok együttes részesedése valamely érintett piacon meghaladja ugyan a 20%-os küszöbértéket, azonban az összefonódás következtében a piaci koncentráció növekedése ezen az érintett piacon csekély mértékű.

Figyelembe vette a Versenytanács azt is, hogy az összefonódás a lehetséges verseny lényeges csökkenését sem eredményezheti, mivel alappal feltételezhető, hogy a jelenleg alacsony piaci részesedésű vállalkozás részesedése a jövőben sem növekedhet érezhetően. (15. iii. c. pont)

87. A Versenytanács a fentiek alapján megállapította, hogy az összefonódás következtében káros horizontális hatás fellépése nem valószínűsíthető a villamosenergia-termelés és a villamosenergia nagykereskedelem érintett piacán, tekintettel arra is, hogy a Hungarowind Kft. piaci részesedése a fentiek szerinti érintett piacokon csekélynek tekinthető.

Vertikális hatások

88. A szabályozott piaci működés és a fent leírtak alapján a Versenytanács megállapította, hogy az összefonódás következtében káros vertikális hatás fellépése nem valószínűsíthető.

Portfólió- és konglomerátum hatások

89. Mivel a Hungarowind Kft. által termelt villamos energia továbbra is szabályozott feltételekkel hasznosul az érintett piacon, így az MVM Zrt. piaci kereskedői portfólióját az összefonódás érdemben nem gyarapítja újabb termékekkel, így a Versenytanács álláspontja szerint portfólióhatással nem kell számolni.
90. A Versenytanács álláspontja szerint ugyancsak a szabályozott piaci működés okán az összefonódás következtében fellépő konglomerátumhatás sem valószínűsíthető.

Összegzés

91. A fenti pontokban részletesen kifejtettek alapján a Versenytanács a Tptv. 77. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerint az összefonódást engedélyezte és az ennek alapján a Tptv. 62.§. (1) bekezdése szerint fizetendő eljárási díj megfizetésére kötelezte az eljárás alá vont MVM Zrt-t.

---

¹⁴ A GVH Elnökének és a GVH Versenytanácsa Elnökének 3/2009 számú Közleménye

92. A GVH a vizsgálati szakaszban a Vj-26-006/2010 számú végzésével 10.000.000.- Ft eljárási bírság megfizetésre kötelezte az eljárás alá vont vállalkozást, mivel a hivatal felhívására benyújtott beadványa nem az ügy érdemi befejezését segítette, hanem az eljárás elhúzását szolgálta, az űrlap határidőre történő benyújtásának elmulasztása a valós tények feltárásának megghiúsulására irányult. A Versenytanács a vizsgálók végzését helybenhagyta az indokolás némi megváltoztatásával. Ezt követően az MMV Zrt jogorvoslati kérelmet nyújtott be a Fővárosi bírósághoz, és a bíróság a 16.Kpk. 45.831/20010/2 számú végzésével a felperes keresetét elutasította. Az eljárás alá vont vállalkozás a kirótt bírságot 2010. június 14-én, határidőn belül befizette.
93. A vizsgálati szakaszban az eljárás alá vont vállalkozás kifogásként is megfogalmazta azt az álláspontját, amely a versenyfelügyeleti eljárás alaptalanságára irányult. Tekintettel arra, hogy ez az érv lényegében az ügy érdemi elbírálását jelenti, a vizsgálók külön nem döntöttek a kifogás tárgyában és a Versenytanács határozata tartalmazza az eljárás megindításának minden indokát.
94. Ugyancsak kifogásként értékelte a Hivatal az eljárás alá vont vállalkozásnak azt az álláspontját is, hogy a Tpv. 67.§. (3) bekezdése értelmében a GVH-nak előbb külön határozattal meg kellett volna állapítania, hogy az összefonódás bejelentésének lett volna helye, és csak ezt követően indíthatott volna hivatalból eljárást a bejelentés elmulasztása miatt. Tekintettel a 47. és 59. pontokban kifejtettekre, a Versenytanács (a vizsgálók jelentésével egyezően) azt állapította meg, hogy az összefonódás a vállalkozások függetlenségére és a küszöbszámok elérésére tekintettel engedélyköteles, így érdemben bírálta el az ügyet, és az érdemi döntés választ ad a felvetett kérdésre. A Versenytanács álláspontja szerint a Tpv. 67.§-ának és a 70.§-ának együttes értelmezéséből sem következik az, hogy a hivatalból induló eljárásokat megelőzően a hivatalnak „előzetes értékelés keretében” vizsgálnia kellene bármilyen előfeltétel megvalósulását, vagyis az adott ügyben a küszöbszámok elérését. (A vállalkozások függetlensége nem volt vitatott az eljárásban.)
95. Hivatkozott az eljárás alá vont vállalkozás arra, is, hogy a GVH eljárása sértette az ügyféllel együttműködő hatósági eljárás követelményét, illetve, hogy jogértelmezése sérti a jogbiztonság követelményét. Mind két körben arra hivatkozott, hogy a Hivatalnak – helyes eljárás esetén - nyilatkoznia kellett volna az ügyfelet a Tpv-t túlmenően alkalmazni kívánt anyagi jogszabályokról, (Vet és KÁT), mert olyan jogszabályi rendelkezéseket kért számon az ügyféltől, amelyek alkalmazhatósága a versenyhatósági eljárásban nem egyértelmű, így veszélyezteti a hazai versenyjogi jogalkalmazás kiszámíthatóságába vetett piaci bizalmat.

A Hivatal jogalkalmazói feladata során értelemszerűen nem csak a Tpv-t és a Ket-et alkalmazza, hanem ezen kívül a vizsgált szakterület anyagi jogszabályait is, amelyek értelemszerűen ugyanúgy jogokat és kötelezettségeket határoznak meg a jogalanyok számára, mint a fenti két jogszabály. Valamennyi esetben a vonatkozó jogszabályok (elsősorban Tpv. és az ügyjellegétől függően további jogszabályok) alkalmazása és értelmezése révén jut el a döntéséhez. Nincsen jogszabályi alapja annak az előadásnak, amely az előzetes felhívást, vagy az együttműködés fokozottabb formáját írja elő a hatóság számára, így nem alapos az eljárás alá vont vállalkozás fentiek szerinti érvelése.

VIII.

Eljárási kérdések

96. A Tpv. 62. §-ának (2) bekezdése szerint, ha a Versenytanács határozatában a Tpv. 77. § (1) bekezdésének b) pontja alkalmazásával a vállalkozások összefonódását engedélyezi, egyúttal kötelezi az eljárás alá vont vállalkozást az (1) bekezdés szerinti

eljárási díj megfizetésére. A Tpv. 62. §-ának (1) bekezdése értelmében az eljárási díj összege a Tpv. 63. §-a (3) bekezdésének ac) pontja szerinti esetben – azaz amennyiben az engedély a 30. § (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg – négymillió forint.

97. A Tpv. 63. § (3) bekezdés ac) pontja szerinti (egyszerűsített) és a b) pont szerinti (teljeskörű) eljárásban elbíráható összefonódások megkülönböztetésekor a Versenytanács – kialakult gyakorlata alapján, a Tpv. 30. §-a (1) és (2) bekezdésében foglalt szempontok tükrében – figyelembe veszi többek között a lehetséges érintett piacok egymáshoz való viszonyát, azok szerkezetét, különös tekintettel a piaci részesedésekre. Az engedélyezhetőség nyilvánvalóságára vonatkozó döntést befolyásoló további szempont, hogy az egyes érintett piacok meghatározására és teljes forgalmára (méretére), valamint az összefonódással érintett vállalkozások beazonosítására vonatkozó következtetéseket milyen mértékben lehet egyértelmű, objektív, könnyen megítélhető adatokra építeni. A GVH-nak a teljeskörű és egyszerűsített eljárás alkalmazására vonatkozó gyakorlatát a Közlemény foglalja össze.
98. A Közlemény 15-16. pontja az összefonódással érintett vállalkozások érintett piaci részesedéseivel köti az egyszerűsített eljárás alkalmazhatóságát, így – egyebek mellett – ahhoz, hogy nincs olyan, az összefonódásban érintett bármely két vállalkozáscsoportot (mint vevőt és eladót) összekötő érintett piac, amelyen akár az eladó, akár a vevő vállalkozáscsoportjának egyedüli piaci részesedése meghaladja a 25%-ot (Közlemény 15.ii.b. pont).
99. A versenyfelügyeleti eljárás során ismertté vált adatok alapján a Versenytanács arra a következtetésre jutott, hogy bár a legtágabban vett érintett piac tekintetében formálisan nem teljesül a Közlemény 15.ii.b. pontja szerinti követelmény, mivel az érintett vállalkozáscsoportok egy tagja 25%-ot meghaladó piaci részesedéssel rendelkezik (ld. MVM Csoport 40%-os részesedése az villamosenergia-termelés és nagykereskedelem piacán), ugyanakkor az érintett piacok szűkebb meghatározása esetén megállapított piaci részesedésekre, valamint az irányítás alá kerülő Hungarowind Kft. valamennyi lehetséges érintett piacon fennálló elenyésző piaci részesedésére tekintettel az összefonódás nem csökkenti jelentős mértékben a versenyt, ezért a Versenytanács az egyszerűsített eljárásra irányadó eljárási díj megfizetésére kötelezte az eljárás alá vont vállalkozást.
100. A GVH hatásköre a Tpv. 45. §-án, illetékessége a Tpv. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a GVH kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik a bíróság hatáskörébe (Tpv. 86. §), illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
101. A Versenytanács határozatát a Tpv. 73. § (1) bekezdésének alkalmazásával megtartott tárgyalást követően hozta meg.
102. A versenyfelügyeleti eljárás meghosszabbított ügyintézési határideje 2012. január 4. lett volna, figyelemmel az eljárás megindításakor hatályos Tpv. 63. §-ának (3) bekezdés b) pontjára, és a (6) bekezdésben foglaltakra, valamint a Ket. – Tpv. 44. §-a alapján alkalmazandó – 65. §-ának (1) és (2) bekezdésére.

103. Az ügyfeleket megillető jogorvoslati jog a Tpvt. 83. § (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2011. november 29.

dr. Berki Ádám s.k.
előadó versenytanács tag

dr. Dobos Gergely s.k.
versenytanács tag

Pál Tamás s.k.
versenytanács tag